

falder paa den Dom, som vedkommende Provst, der har Raldsrettigheden, selv fælder over vedkommende Person. Men det vil dog komme til at se løjerligt ud, at den ene Provst kasserer en Lærer, som den anden Provst, der har arbejdet sammen med ham, ikke har kasseret. Hvis derimod den Dom, som den Provst, til hvem Ansøgningen skal sendes, skal fælde, afgives af Hensyn til den Provst, under hvem Læreren virker, altså paa Grundlag af dennes Udtalelse alene, vil det ogsaa komme til at se mærkeligt ud; thi saa vil Resultatet jo blive det, at den Provst, som skal fælde i dette Tilfælde, i Virkeligheden selv undlader at fælde en Dom, skønt det var hans Pligt at gøre det. Hvad enten Dommen fældes paa Grund af det ene eller det andet Princip, kan jeg ikke forestaa, at det bliver anderledes, end at Læreren kan gøres uhykkelig, at Skolen derved kan komme til at lide et Tab saa stort, at det ikke kan genoprettes, og at endelig Provsterne sikkert kunne komme til at arbejde mod hinanden, idet den ene enten skal underkende eller overkende den andens Dom. Jeg tror, at hvordan vi end se paa det, er det kun til Skade og kan kun blive til Skade. Derfor vil jeg meget anbefale det høje Ting, hvis dette Ord "Værdighed" skal blive staaende paa den Blads, det staar nu paa, sammen med mig at stemme ned, jeg kan gerne sige Skolelovsforlaget i den Form, hvori det foreligger, fordi det vil være en Skamplet for hele Forslaget, hvis dette skal blive staaende, og jeg vil ikke alene paa mine egne, men ogsaa paa hele Lærerstandens Vegne anmode den højtærede Minister om at tage dette Ord ud af Lovforslaget.

Vohmann: Skønt jeg ikke nærer nogen overdreven Forventning om, i hvor høj Grad de Anstuelser, jeg agter at gøre mig til Talsmand for, ville vinde Tilslutning her i Folketinget, kan jeg dog af indre tvingende Grunde ikke lade være med at fremsætte dem, fordi jeg mener, at der deri ligger Momenter, vedrørende den foreliggende Sag, som hidtil ikke have været fremdragne i Debatten. Hvad jeg kan sige her ved Skolelovens 3dje Behandling, er ikke noget saa sikkert og ufravigeligt, at derom ikke kan være uden een Mening; det er meget mere Tvivlsmaal og Spørgsmaal, jeg agter at fremsætte, og som jeg, som sagt, føler mig breven til at fremsætte. Jeg beder derfor ærede Medlemmer tage en lille Smule staaenst derpaa. Der staar i den lille blaa Piece, som er bleven omdelt paa Bladserne, og som er affattet i et beundringsværdigt roligt og snidigt Sprog, at Begejstringen for Gennem-

førelsen af en Skolereform for Tiden ikke er stærk nok. Dert tror jeg, at Forfatterne til den lille blaa Piece have Ret. Begejstringen er ikke stærk nok, og den har, kunde man sige til, siden Efteraaret tabt sig ikke saa lidt; i det mindste tilstaar jeg, at min Begejstring for en Skolereform har tabt sig ikke saa lidt paa Vejen. Og hvorfor har den tabt sig? Fordi dette Lovforslag, efterhaanden som man kommer til at gøre nærmere Bekendtskab med det, og som det kan ventes gennemført, mere og mere viser sig at ville blive et blot og bart Lønningsforslag, og fordi denne Skolereform skal blive til under Paavirkning af den Lønningsfeber, som for Tiden synes at have grebet næsten alle Danmarks Lærere. Her er ganske vist adskillige gode Ting i dette Lovforslag, men jeg tror nok, det til hvyende og sidst skal vise sig, at det mest er Skueretter. Her er nu saadan en Ting som det ny Mulkthystem. Derom vil jeg sige, at det ikke tiltaler mig særdeles. Det bliver en meget vilkaarlig Domstol at indstævne Sognebeboerne for, og de komme der til at staa "Skoleret" paa en meget vilkaarlig Maade. Jeg kan ikke se, at det har noget synderligt Fortrin for det gamle Skolemulkthystem. Helst havde jeg set, at man helt havde strøget alt Mulkteringsvæsen. Det klæder ikke godt, at man i 1896 stryger den gamle Lovs Bemærkning om, at man ved god Advarsel og Paamindeelse skal søge at holde Beboerne til at faa deres Børn i Skole, og i Stedet for byder Befolkningen "et andet Mulkthystem". Det klæder ikke i 1896. Det, der er Hovedretten i Skoleloven, er og bliver, som jeg siger, de forhøjede Lønninger, og Lønninger af en ganske anden Form end den, man hidtil har kendt; og det er det, der for mig er Hovedsagen ved dette Spørgsmaal, at vi vel maa hyste, at det, vi staa i Begreb med at gøre, er at foretage et Brud med den 82-aarige historiske Udvikling, hvorunder Lærerne hidtil have delt Naar med Befolkningen i onde og gode Tider. Nu skulle de sættes paa fast Løn, netop da man staar foran en Fremtid, der ser saare mørk og truende ud. Jeg vil da spørge, er dette forsvarligt og rigtigt? Er det forsvarligt, at vi gaa hen og sikre Lærerne en Løn, der er rigelig og fast, samtidig med, at Tusinder af jorddyrkende Familjer ikke ved at indskrænke sig kunne drive det videre end til Nar for Nar at sætte en lille Sum Penge til for dermed at tilkøbe sig Ret til det ofte majsommelige Arbejde at dyrke Landets Jord? Er det virkelig forsvarligt og klogt at gøre det? Der blev forleden af det ærede Medlem for Bogense (M. Nielsen), som i Foræntes bemærket er